

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poznej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 3.

V Ljubljani, 1. februarja 1893.

Letnik VI.

Slovinci, pristopite k družbi sv. Mohorja!

Družba svetega Mohorja! — Kateri Slovenec, ki se še zaveda, da po njegovih žilah teče slovenska kri, je ne pozna, je ne ljubi te preslavne naše družbe; komu ne bije hitreje srce, ko sliši, kako sijajno napreduje ta odlični naš narodni zavod! Pač, komur je le količkanj mar narodna korist, večni in časni blagor slovenskega ljudstva, blagruje one vzorne može, ki so nam ustanovili najodličnejšo našo družbo in jo tako častno vzdržujejo, ter hvali Boga, ki je ubogemu človeškemu delu dal tako krepko in sijajno rast! Koliko neprecenljivih zaslug si je družba sv. Mohorja že nabrala za mili slovenski narod gledé na njegov katoliško-narodni in gospodarsko razumni razvitek in napredek! Ni li torej vredna, da jo ljubijo, da jo podpirajo, da se ji pridružijo vsi Slovenci?!

Zopet je prišel čas za pristop k naši slavni družbi, do 5. marca treba poverjenikom nabrano udnino in imena udov poslati v Celovec! Zato, Slovenci, podvizajte se in pristopite družbi v prav obilnem številu. Stari udje, ostanejte ji zvesti tudi v tem letu, a skušajte ji pridobiti še prav mnogo novih udov, skrbite, da na Slovenskem ne bo sela, ne bo biše, v katero bi ne romale mične Mohorjeve knjige!

Tudi za prihodnje leto nam je obljubil vrli družbeni odbor šest lepih knjig — in to za jeden goldinar udnine! Prejeli bomo II. zvezek zanimivega „Jeruzalemskega romarja“, molitvenik „Življenja srečen pot“ od slavnega, nepozabnega škofa A. M. Slomškega, lep popis „Kitajci in Japonci“, „Naše škodljive rastline v besedi in podobi“ (II. zvezek), „Slov. Večernice“ z obširno povestjo „Na krivih potih“ in „Koledar“. Koga bi tako zanimive in mične knjige ne m'kale, ne vabile k pristopu? In te knjige, kak dober učenik in svetovalec bodo vsem Slo-

vencem, koliko lepega berila ne ponujajo za malo denarja!

Čm večje število udov bode k družbi pristopilo, tembolj uspešno in blagonosno bode njeno delovanje, v tem večjo čast bode milemu našemu narodu! Zato pa, dragi rojaki in rodoljubi! Ne odtegnite odboru vplivne svoje podpore, pomagajte neutrujenim poverjenikom, far-nim in dekanijskim predstojnikom pri nabiranju družbinih udov. Priporočajte družbo, poučujte narod o njenem lepem namenu, poudarjajte njene duhovne dobrote in koristi ter prigovarjajte k obilnemu pristopu. Trudimo se vsi in skrbimo, da družba sv. Mohorja, ki tako srečno in uspešno deluje že nad štirideset let za pravo narodno omiko in vsestranski napredek slovenskega ljudstva, tudi v prihodnje lepo in veselo napreduje! Skrb nam bodi, da se ogromno število 57.703 udov narodu v blagor in slavo ne le ohrani, marveč še pomnoži! Za letos bi bilo želeti, da bi družbi sv. Mohorja pristopilo vzlasti veliko števil slovenskih mladeničev in mož. V slovenskem nabožnem berilu imamo namreč le malo molitvenikov primernih za mladeniče in može. Letos bode pa družba sv. Mohorja na novo izdala prelepo tako molitveno knjigo, katero je spisal škof A. M. Slomšek z naslovom: Življenja srečen pot. Ta knjiga je vredna, da jo ima vsaka slovenska družina. Knjiga je polna lepih nauk, mičnih vzgledov, pisana je tako poljudno in domače, da se mora omiliti vsakemu bralcu.

Slovencev nas je malo, in majhno je zato vse, kar premoremo; toda z družbo sv. Mohora smo pred mnogimi večjimi narodi. Skrbimo torej, da se ta naš dragoceni zaklad vedno množi in blaži. Blagoslov božji sprem-ljaj družbo tudi v tekočem letu!

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko: V Kropi je umrl 18. januarja župnik g. Matej Jereb, ki se je še le pred kratkim preselil iz Javorjev v Kropo. Kropa je lani zgubila vsled smrti oba duhovna in letos zopet jednega. Naj v miru počiva! — V Begunjah pri Cirknici vendar le dobó vodovod. Spomladi pričnó s kopanjem. Delo bo veljalo okoli 13 tisoč gld. — V Sodražici je umrl 8. jan. mož poštenjak g. Ivan Šega, trgovec in posestnik, kakor smo omenili v zadnjem listu. Z bistrim umom in podvzetnim duhom pridobil si je rajni lepo premoženje. Bil je veren in domoljuben mož. V njegovi gostilni ni bilo nikoli godbe ali plesa. Pri gostilni je imel tudi kegljišče, a kakor hitro je ob nedeljah zazvonilo h krščanskemu nauku, je prišel, pobral kroglice in igralcem naročil, naj gredo v cerkev, tako je storil tudi z bolj domačimi pivci. — Vesel je bil rajni katol. shoda v Ljubljani; vdeležil se je pripravljalnega zborovanja v Ribnici ter je tudi prišel na shod v Ljubljano. — Bil je skrben in resen oče svoji družini ter je rad pomagal bližnjemu v potrebi. — Bil je pri bralnem društvu skoro ves čas predsednik; ljubil je lepo petje, zato so bili dijaki pri njem kakor doma. Kot doslužen vojak vdeležil se je Radeckijeve slavnosti na Dunaju. — Bil je torej rajni res mož v vsakem oziru. To je spričeval 10. jan. lep pogreb z obilno vdeležbo znancev rajnega od vseh strani. Počivaj v miru blagi mož! — Iz Borovnice: Naša farna cerkev je vsa prenovljena: prenovljen kor, nove

orglje, novi križev pot, krasne nove slikarje in vzlasti lep kamenit nov veliki altar, vse priča, kako skrben je za lepoto hiše božje naš č. g. župnik J. Oblak in kako vneti so za cerkev tukajšnji farani. Slava! — Pred nekaj časom je od tukaj poslala vas Drasica udanostno izjavo prevz. knezoškofu. To pa nekaterim mogotcem ni všeč. Mi pa pravimo, da je vsacega poštenega katoličana dolžnost, v sedanjih razburjenih časih očitno pokazati svojo vdanost in ljubezen za tako skrbnega, a od liberalcev po krivici toliko obrekovanega škofa. — Ne bode tudi odveč, ako povem, da so pri nas začeli iskati podzemeljskih zakladov, namreč železne rude. V jednom ruvo so že nad 30 metrov pod zemljo. — Umrla je 19. t. n. Podkorenóm znane Razingerjeve družine hči Angia v 27. letu. — 14. jan. so blagoslovili na Gorjaneštevico, katero je napravil graščak na Ruprérhu. Reže se bodo s parno silo drobne deske za škatičice. — Zmrzne nega so 21. jan. našli v Matenji vasi pri Igú posestnika Matjo Jančka. Konji so prišli sami v vas, gospodarja pa ni šel nihče iskat. — Za napravo vodnjaka pri sv. Gregorju je kranjska hranilnica darovala okrajnemu školskemu svetu 50 gld. — V Cerklje pride kot nadučitelj g. A. Kmet iz Tržica. — V Št. Vidu nad Ljubljano je imelo 22. jan. katol. društvo rokod pomočnikov lepo predpustnico. Govornik je govoril o liberalizmu, pojasnjeval, kedo mu pripravlja pot in popisoval žalostne posledke liberalizma vzlasti na gospodarskem polju, ter

Listek.

Nesrečne šlapke.

(Pravljica iz jutrovnih dežel, Zapisal F. S. Šegula.)

V Bagdadu živel je svoje dni star trgovec, po celem mestu znani velik skopuh, Abu Kazem Tamburi. («Abu» pomeni »oče«, toraj Oče-Kazem Tambur.)

Dasi sila bogat, nosil je obleko slabšo kakor berač, krpa na krpi, da se niti ni poznala več prvotna barva njegovega kaštana (suknje), niti turbana na glavi. Najvbožniše pa je bilo njegovo obuvало, stare šlapke. Podplati bili so polno nabiti z velikimi žrebliji, gornje usnje in jermenje pa so krpali že 10 let razni čevljarji mesta. Po večnem tem krpanju so postale sila težke. Vaakdo v mestu jih je že poznal, ljudje pa so rekali že v pri-slovici: »Neroden si, kakor šlapke Kazemove!»

Oče-Kazem-Tamburi pride nekega dne na glavni trg, kjer se mu najprej posreči za jako nizko ceno kupiti celo zbirko dragocenih steklenih brušenih posodic. Sprehaja se dalje in pride do prodajalnice, kjer so ravno rubili nekega ubogega prodajalca zlahtnih dišav, in tu se okoristi z nesrečo bližnjega ter kupi za pol vrednosti vse tam naložene steklenice dišeče vode iz rož. Oče-Kazem je bil danes prav dobre volje. Že so pričakovali njegovi znanci, da jih bo povabil na dobro južino, ker v Bagdadu bila je takrat navada, ako je kateri trgovec napravil

prav dober kup, povabil je na južino svoje sosede. Abu Kazem pa tega ni storil; le sebi je hotel kaj počistiti, ter se podal naravnost v kopeljišče. Ko je tukaj odlagal svoja oblačila, poreče mu eden njegovih prijateljev (Abu-Kazem imenoval ga je vsaj prijatelja, toda skopuh nima prijateljev): »Moral boš si naročiti novih šlapk; vse mesto te radi teh že zaničuje!« — »Sem že tudi sam mislil, da si kupim nove«, reče Kazem. »ali če le-te prav pogledam, vidim, da se tudi niso tako slabe, da bi ne mogle služiti še nekaj let!« Potem se poda v kopelji.

Za njim pride se kopat tudi Kadi (ali mestni župan Bagdadski. Ker je Kazem pa prej prišel, se naravno tudi prej poda iz kopelji, ali zunaj ne najde več svojih šlapk, pač pa je ležal ravno na njih mestu par prav lepih novih. Kazem ni neumen, hitro sprevidi: mojih ni, a tu so nove šlapke, dar prijatelja, ki me je pred kopejo tako lepo na nove opominjal. Lahkonog odteče domu z trdnim sklepom, brž ko vidi onega prijatelja, bode se mu lepo zahvalil za ta dobrodošli dar.

Po nesreči pa so bile one šlapke kadijeve, katere je kak nepridiprav na mesto Kazemovih položil, te pa skril. Ko župan iz kopelji pride in ne najde šlapk, se razsrdi. In ko služabniki vse kote preiščejo, ter le neke stare šlapke najdejo, — vsak jih je itak poznal, Kazemove, — se še bolj razsrdi, dá Kazema nazaj pritirati in ga v ječo vreči. Drugi dan moral bo opla jezdit, nazaj

vspodbujal rokod. pomočnike in druge poslušalce, naj se trdno držé katoliške vere, ker po njenih naukih se najlepše skrbi za večno, pa tudi za časno srečo. Deklamovali in igrali so prav dobro v rli rokodelski pomočniki zlasti J. Arhar. Tombola je imela mnogo in nekaj posebnih lepih dobikov. — Le zopet kmalu kak vesel in poučen večer v rokodelskem domu.

S Koroškega: (Raznosterosti.) Celovški magistrat je začel po ukazú e. kr. notranjega ministerstva slovenske vloge tudi slovenski reševati. Propadel je tako „sijajno“ v pravdi, katere je prav po nepotrebnem začel z odločnim našim „Katoliško-političnim društvom slovenskim“. — Nemčevski mogotei so pričeli novo gonbo zoper slovenske-nemške šole. Že doslej slovensčina v tih šolah ni imela prav nič ali le malo prostora. Sedaj se bo pa vsled pritiska od zagrizenih nemškotarskih prenapetnežev še ta mrvica izbacila iz šole! Tako se je že zgodilo v Pokrčah in se ima v kratkem zgoditi Podkrnosom. Tužna

nam majka! — Koroške podružnice sv. Cirila in Metoda marljivo zborujejo in rodoljubi poučujejo po teh shodih ukaželjno slovensko ljudstvo. To je zelo hvalevredno; zato so pa našim prenapetim Nemcem, ki vidijo le v blaženih nemčini izveličanje, bud trn v peti. Zato grode po nasramnih „liberalnih“ svojih listih te shode id rodoljube, ki poučujejo ljudstvo. Liberalci boče; namreč, naj ostane ljudstvo le nezavedno in neveredno, da ga potem pri volitvah itd. tem lažje morejo slorabljati v svoje slabe namene. — Naše vrlo „Katoliško-politično in gospodarsko društvo“ boče imelo svoj letošnji občni zbor dne 13. aprila v Celovcu. Isti večer napravi to marljivo društvo tudi sijajno papirno slavnost! — Dne 24. januarja je umrl v Lipaljšvasi v kanalski dolini po kratki, a mučni bolezni veleč. g. dr. Matej Lutman, vnet duhovnik in odličan, jako delaven domoljub slovenski. Bil je star še le 40 let. N. v m. p. 1

Cerkev in šola.

Podoba iz življenja.

(Dajša.)

4. 700 rimskih otrok pri Leonu XIII.

Iz Rima, 14. januarja: Sv. oče so dne 8. t. m. pričeli slovesnosti povodom svoje škofovske petdesetletnice s tem, da so v sprejeli nad 700 otrok, katere so sprem-

ljali njihovi stariši. Vsprejem se je vršil v konzistorijalni dvorani; dečki in deklice od 4 do 10 leta so iz raznovrstnih plemenitih, meščanskih in obrtniških družin: poleg princev in princesinj iz rodu Antici-Mattei, Lancelotti itd. so bili dečki in deklice priprostih družin, poleg potomcev prastarih rimskih družin pomilovanja vredni mali slapi reveži iz zavoda sv. Aleša, katerim so stariše nadomeščali

obrnjen, a oslov rep v roki držati, (to je kazen za tata na Jutrovem!) ali pa plačati. Da se Kazem veliki sramoti izogne, plačal je, oh plačal Kadiju tolike svetlih zlatov, da bi si zanje lahko kupil stotino novih lepih rudečih slapk.

Ko pride na svoj dom, pogleda skozi okno, — mimo je tekla reka Tigris, — ha, si misli, ne bodete mi več škodovali, ne; popade slapke in jih v globoko vodo zakadi. Drugi dan vlekli so ribiči prav težko koj prvo mrežo. Velika riba bo, si mislijo, a mesto ribe privlečejo iz vode težke Kazemove slapke. To je bilo jeze in zmerjanja! »Navlašč nam je to storil, da se z nas norčuje! O čakaj, stari skopuh, ti jih že vrnemo!« porekli so ribiči. In nesel jih je eden ribičev v večernem mraku pred hišo Kazemovo, ter je skoz odprto okno hoče vreti skopuhu pred noge. Ali o nesreča! Zadel je ob one dragocene steklene posodice ter ob steklenice z dišečo vodo iz rož, dragocenosti, ki so bile na oknu v tako lepem redu razpostavljene. Steklo se je do cela zdrobilo, dišeča voda pa se raztekla po tleh.

Morete si misliti, kaj je porekel Kazem, ko je v hišo stopil: »O nesrečne slapke, ste zopet tu?!« Popade jih, vzame lopato in hiti na vrt, da jih tam kažive zakopje. Urno in skrbno je kopal Kazem, sosed pa, ki je že davno imel »piko« na njega, ga je opazoval. Mahoma se poda pred Said-pašo, sultanovega namestnika,

in mu naznanil, da je na lastne oči videl, kako je Kazem izkopal na svojem vrtu globoko iz zemlje velik zaklad. (Zakladi, ki se izkopljejo iz zemlje, pripadajo na Turškem po postavi sultanu!) Takoj pripeljejo Kazema. Zastonj se je rotil, ni res, ni najdel zaklada, zakopal je le nesrečne svoje slapke; sam je domu hitel, jih izkopal ter prinesel pred namestnika, vse zastonj! Ta hoče imeti cekine in Kazem jih je moral šteti, če jih ni hotel dobiti na podplate, ter zraven, ker je cesarjev zaklad zatajil, še zgubiti svojega posestva.

Ves obupan se vrača Kazem domu mimo vodovoda, ki je tekel skozi mesto. Dobra misel mu pride, potisne slapke v vodovod. »Tu boče vas pa vendar šejtan vzel!« mrmljal je sam pri sebi. Ali šejtani (satani) je bil po naključju ravno v mlhji onega vodovoda in je slišal, kar je šepetal Kazem. Potisne šejtan mlaja in slapke v cev, da voda ni zamogla naprej teči. Čez nekaj ur že stala je palača Said-paše v vodi, kmalo je bilo pol mesta v nevarnosti, da se potopi. Tekali so čuvaji in mojstri vodovoda remtertje, iskali so vzroka povodnji, a našli v zadelani cevi stare slapke, — nesrečne slapke Kazemove. Kmalo pritirajo tudi Kazema, ter ga v ječo vržejo. Očividno se je hotel maščevati nad namestnikom in poplaviti vse mesto. Drugo jutro stel je zopet težke, skoraj zadnje cekine, slapke mu je pa namestnik vestno v roke dal.

usmiljeni bratje. Dasi je nemirna mlada kri, vendar se je vršilo vse v najlepšem redu.

Točno ob 11. uri so prišli sv. oče iz svojih soban v konzistorijalno dvorano, pred njimi dvorno spremstvo ter kardinali Rampolla, Serafino Vanutelli, Parochi, Apolloni, Marchi, Ruffo, Scilla in Vincenzo Vanutelli. Deški zbor je pozdravil sv. očeta s kantato: Viva il Papa! Ko so sv. oče zasedli prestol in so potihnili zadnji glasovi deškega zbora, stopita petletna deček in deklica pred sv. očeta ter v dvogovoru izražata srčna otroška voščila sv. očetu ob škofovski petdesetletnici. Italijanske otroke treba je videti, kako naravno izražajo svoja čutila z naglasom, izrazom obraza in kretanjem telesa! Ko otročiča koncem dvogovora pozoveta male tovariše in tovarišice, naj skupno zakličejo: Eviva il Papa, združijo se stoteri glasovi iz otroških gri v slavošpev, kakeršnega sv. oče Leon XIII. še niso čuli za časa svojega vladanja sv. cerkve. Bili so globoko ginjeni, poslušajoč eviva klice nedolžnih otrok. Bil je nepopisen prizor, podoben onemu, ko je Gospod rekel: „Pustite otročiče k meni priti“.

Nato je hčerka kneza Antici-Mattei sv. očetu izročila otroški dar: v belosvilnem albumu zbrana vsa pismica in reke, katere so napisali mali otročiči. Kar so neokretna peresa napisala sv. očetu ob škofovski petdesetletnici, obsega gotovo več srčnih in ljubezni polnih čutil, nego marsikatero dolgo pismo v gostobesednih izrazih udanosti.

In kdo naj opiše radost, ki se je brala na nedolžnih obrazih malih otročičev, ko so posamič s svojimi stariši stopali pred sv. očeta, ki so jim delili srebrne svetinje z rudečimi in višnjevim trakovi v spomin na ta veseli dan! Preganljiv pa je bil prizor, ko stopi 3 $\frac{1}{2}$ leta staro dekletce

•Kaj naj storim z vami?• godrnjal je Kazem. •Vem, voda vas noče, ogenj naj vas uniči!• Ali prej jih mora posušiti. Zanese jih tedaj na ravno površje svoje hiše (na Jutrovem imajo ravne strehe, da se na njih človek lahko sprehaja!), ter jih položi tje pred ljubo žarko solnce. To pa je opazil psiček na sosedni strehi in bil je jako radoveden, kaj tam leži. Preskoči streho in začne vlačiti slapke semtertje; bil mu je prav kratek čas. Pa nesreča hoče, da ena slapka pade s strehe dolj na ulico ter zadene neko imenitno gospo, ki je ravno mimo šla, tako močno na glavo, da reva brez zavestna na cesti obleži. Zopet je moral pred sodnika Kazem, se-vé, njegove slapke uničile bi skoraj eno življenje. Ves potrj prosil Kazem: •O Kadi, o mož pravice, vse sem voljen trpeti, vse plačati, le modro sodi in tako razsodi, da sem enkrat rešen teh cokelj, tega vira vse moje nesreče in sramote! Bog vo, kaj mi hoče šejtan se vse huđega storiti s tem svojim orodjem! Obsodi me, o modri Kadi, a reši me teh slapk!•

Kadi je uslišal prošnjo nesrečnega. Slapke je pri sebi obdržal, Abu-Kazem-Tamburija pa je lepo podučil, da je skopuh navadno sam sebi največja kazen.

v belem oblačilu pred sv. očeta, poljubi častiljivemu stariku roko in nogo ter živo narekuje mično pesmico. Ker bočja sv. oče bolje slišati mladenko, vzdignejo jo v svoje naročje in otroče mirno ponovi svoje naučene stihe. Sv. oče niso kodrastega angeljčka pritisejo na svoje srce, blagoslovijo ter izročé materi, kateri so goste solze veselja lile po lica.

Ura je minevala za uro in vedno so se bližali dragi otročiči k prestolu. Vročina v dvorani je postajala še neznošna in mnogi dostojanstveniki so opozarjali sv. očeta, naj bi prenehali, toda sv. oče se niso zmenili za opomine, dokler niso vseh vsprejeli ter nagovorili s kratkimi besedami. Ko so prišli vsi na vrsto, vzdignejo se sv. oče čisto in živo, podelé apostolski blagoslov ter reko, da jim je napravil vsprejem ljubeznjivih otrok veliko veselje in tolažbo. Vsakdo navzočih se je prepričal o istinitosti besed, katere sta govorila deček in deklica v svojem dvogovoru: „Latniki, so, ki trdè, da so naš sv. oče slabi in bolni.“

5. Vrl slovenski mladenič.

Iz Bele Krajine smo prejeli pismo vrliga slovenskega mladeniča, pisano iz Amerike, ki je sporočimo svojim bralcem. Glasi se: Dragi moji starši in sestre! Najprej Vas prav srčno pozdravim in Vam želim ljubo zdravje, kakor se tudi jaz, hvala Bogu, zdrav in vesel najdem. Dam vam znati, da sem Vaše pismo dobil in sem vse dobro razumel, kaj ste mi pisali. Tudi jaz Vam to pismo pisem, v katerem Vam voščim vesele božične praznike, kateri bodo prej minili, kot bodete Vi to pismo dobili. Lansko leto smo skup božičevali, a letos smo pa daleč narazen. Tudi Vam voščim novo leto, katero nam Bog daj srečno nastopiti in ga tudi v zdravju sprevoditi tja v večnost. Nimam več kaj pisati, nek sklenem to svoje pismo z besedami: •Pax Domini sit semper vobiscum•, to je: •Mir Gospodov bodi vedno z vami!• On naj Vas spremlja po vseh Vaših potih tega zemeljskega življenja in Vas nekoč pripelje v sv. raj. In ker je Jezus prišel na božično noč na ta svet in je prebival v revnih jasekah, da bi bili vredni tudi mi, da bi Jezus prebival v naših revnih srcih, da bi z angelci enkrat bili vredni prepevati veselo pesem: •Gloria in excelsis Deo• to je: •Čast Bogu na visokosti!• Ali pa, da bomo vsi skupaj, kakor pravi lepa cerkvena pesem:

„Da mu bomo tam veseli
Slavo, čast in hvalo peli,
Vihvali ga vekomaj.“

Tako, ljubi moji starši! to Vam je mala knjižica, katere Vam doma brati ne morem. Ker da sem doma, bi Vam bral marsikaj lepega in zanimivega. Pa nič ne bodite žalostni, ker mene doma ni, bodite veseli, prepevajte lepe pesmi, kakor smo jih prepevali, dokler sem bil jaz doma. Čitajte lepe knjige, saj sem Vam jih mnogo zapustil in učite se iz njih. Blažite si iz njih um in srce, in nabirajte si iz njih zakladov, kateri ne minejo tudi za večnost. Tako, ljubi starši in sestre, bodite pridni in imejte mir med seboj in ljubite se med sabo. Ker to me najbolj veseli, ko čujem, da se ne prepirate in da v

miru živite. Bog ljubezni in mira naj bo z Vami zdaj, vselej in vekomaj. Vas lepo pozdravljam itd.

Res lepo pismo; res zlata duša, ki se razodeva v tem pisanju! Bog nam daj mnogo takih blagih slovenskih fantov!

6. Prvo sv. obhajilo na ladiji.

Lepa slovesnost se je vršila v pretečenih dnevih na krovu „Colomba“, ki se je vrnil pred svetim večerom iz Tonkina. Dopisnik lista „La France Illustrée“ se je bil slovesnosti sam vdeležil. Med brodniki ladije se nahaja tudi neki Dominik P. Ko je bil star 10 let, je prišel na krov, prevosil skoraj vse morje, doživel marsikatero nevarnost — le v vsakem oziru je bil nepoučen, ni bil še pri prvem svetem obhajilu, dasi tudi je že štel 35 let. Doma ga ni opravi, pozneje pa priložnosti ni bilo. Večkrat pa je le želel Gospoda prejeti. Njegove želje so se mu tudi izpolnile. Na krov „Colombe“ je prišel duhoven spremljat bolne vojske. Dominik mu je stregel in sploh silno spoštljivo se vedel do njega. Neko noč, ko je že duhoven g. Lorrain v svoji kajiti počival, se odpró vrata. „Kdo je?“ vpraša prestrašen. „Nič se ne bojte, gospod, jaz sem, Dominik, vaš sluga.“ „Kaj se je zgodilo?“ „Rad bi se z vami pogovoril zaradi ene stvari sedaj po noči, ker po dnevu mi to ni lahko.“ „Dobro, luč naredite in se vsedite.“ Zdaj začne pripovedovati mornar svoje življenje, popiše svoje detinstvo, popotovanje in slednjič svoje brepenenje po svetem obhajilu. Sklep njegovega pripovedovanja je bila spoved in drugi dan ga je videlo moštvo pri sveti maši pristopiti k duhovnu, od katerega je z največjo spoštljivostjo in pobožnostjo prejel prvič sveto Rešnje Telo. Poveljnik ladije, g. Loquente, je hotel, da bi se i drugovi Dominikove sreče vdeležili. Dobili so tedaj vsi mornarji dvojno plačo isti dan, ki naj bi jim ostal celo življenje nepozabljiv.

7. Poveljnik ladije — krščen.

Hongkong je, kakor znano, luka, kjer se srečavajo zastave vseh narodov. Večkrat se ondi primeri, da najde zgubljenega ovca pravo pot iz krivoverstva ali brezverstva. Eden tak slučaj poroča apostolski vikarij megr. Raimondi: „Med mnogimi, ki so se tekom leta spreobrnil, nahaja se tudi angleški poveljnik ladije, o katerem hočem pisati. Poveljnik je že star več kot 50 let in ga zelo čislajo zaradi njegove sposobnosti in dobrotljivosti. Med drugimi je on začetnik pogodbe med poveljniki ladij in brodniki, katere namen je, posvečevati nedelje na barkah, da bi se odpočili ubogi mornarji vsaj eden dan, kojega je Gospod Bog sam postavil za počitek. Spreobrnil se je pa tako-le:

Zadoji dan v letu slavimo s slovesnim „Tedeum“ z assistenco vseh Hongkongskih duhovnov. Ljudi pride isti dan toliko v cerkev, kakor nobeden drug dan. Slovesnost je združena 40urna pobožnost in govor, katerega jaz govorim. Med množico, katere se je slovesnosti vdeležila, je bil tudi naš poveljnik Ashton, ali bil je navzoč bolj iz radovednosti nego iz pobožnosti. Srečanst

pa, blišč tisoč in tisoč sveč, mogočno petje — vse je toliko vplivalo na kapitana, da je prišel po sklepu v zakristijo ter vprašal po škofu. Z njegovega obraza sem spoznal, da je ginjen in zato sem ga peljal v svojo sobo. Komaj zapremo vrata, spregovori: „Monsignor, hočem biti krščen.“ „Kako?“ vprašam jaz, „ali še niste krščeni?“ „Ne, za gotovo vem, da ne. Moj oče so bili baptist in niso dali svojih otrok krstiti pred 18. ali 20. letom; jaz pa, ko sem šel od doma, nisem bil star več kot 14 let. Pri slovesu so mi rekli mati, ki so bili anglikanske cerkve: „Glej, da se bodeš dal kmalu krstiti, ker še krščen nisi.“ Toda na potovanji je težko na take reči misliti. Vendar pa so me mati vedno opominjali na krst v pismih. Bral sem spise o protestantih in katolikih, in sklenil sem: ako se daš krstiti, se daš krstiti v katoliški cerkvi, nikakor pa ne v protestantovski. Nocoj sem bil, monsignor, v vaši cerkvi. Krstite me; lahko bi nanagloma umrl ter se tako pogubil.“

Vpraševal sem ga potem po naši sv. veri. Vse je sprejel, le spoved se mu je čudna zdela, kajti ni je poznal. Ker je pa moral mož takoj drugi dan odriniti s svojo ladijo, dal sem mu knjižico o spovedi in pismo na katoliškega škofa v kraju, kjer se je moral muditi. Čez nekaj mesecev se je poveljnik vrnil v Hongkong, poiskal me je ter mi rekel: „Gospod, zdaj se več ne bojim spovedi!“ Prišla je ura milosti za njega. Zopet je moral odpotovati, a to pot kot kristijan. „Ali ste pripravljeni prejeti sv. krst?“ ga vprašam. — „Gotovo, z veseljem!“ mi odgovori. — Peljem ga torej v cerkev. Neki katoličan naju je spremljal kot botev.

Želel bi vam, da bi videli, s koliko pobožnostjo je prejel Ashton zakrament sv. krsta. Imeniten trenotek je bil tuj, in on je to čutil. Ko sem izgovarjal besede sv. krsta nad njim, jokel je kakor otrok, in ko sem ga objel, je močno ihtel. Sedaj pripravljam svojega novospreobrnjenca na sv. birmo.

8. Spomini na mojo rajno mater.

(Češki spisal V. Kosmak, posl. F. H.)

Dosedaj nisem dal nobene reči tiskati v nevezani besedi. Greh je, od Boga izročeni talent zakopati, bodisi še tako majhen. Veliko pisavev je, kateri s slabimi spisi pridijo naše dobro ljudstvo. Marsikateri nima večjih zmožnosti kakor jaz, pač pa slabiji namen in žali Bože! tudi več gorečnosti. Zatoraj: „Na boj, junaška kri!“ Pričnem s spomini na Te, moja draga rajna mati, Ti zvezda mojega življenja! Poglej mene z nebes, blagoslovi moje delo, da bodem Tvoj otrok ne le po telesu ampak tudi po srci in duhu! Ponosen sem na Te! Kraljice sem sin! Moji materi je blestel okrog čela venec čednosti! Mati, prosim za me, da bodeš tudi Ti na me ponosna, ko — umrjem!

Kadarkoli se spomnim takega rajnega znanca, zatrepče mi srce. Vice in včasih tudi pekel mi je v mislih. Spomin na mojo mater pa vživlja moje srce, kakor majnikovo solnce. Niti jedenkrat si nisem mislil, da so v

vicah. Verujem, da je jeden Bog in prepričan sem, da so moja mati pri Njem.

Kadar vidim na nebu veliki „voz“ se vselej spominjam svoje matere. Zastonj sem iskal vzroka zato. Najbrže so mi bili mati moja prva učiteljica v zvezdoslovji in so me dobro naučili, kako pričajo neizmerni svetovi, da je Bog. Svet mi je vzel marsikaj, ali tega mi ne vzame, kar so me mati naučili.

Bil sem star pet let. Moj najmlajši brat kakega pol leta star je že spal v zibelki. Zvečer je bilo. Mati pravijo: „Otroci, pojdite molit, preden greste spat!“ Pokleknejo z nami in sklenejo roki spečemu bratu k molitvi. „Otroci, jutri je god sv. Frančiška Pavlanskega. Našega Franceljna bode god. Revček ne more še sam moliti in se priporočiti svojemu patronu; pojdite, molili bomo za njega.“ Molili smo, mati pa so se jokali.

Pri bogatinih je ob takih dnevih pojedina in točji se „šampanjec“. Materi so tekale solze — šampanjec angeljev.

Moj oče so bili cerkvenik. Neki dan jih ni bilo doma. Mati so šli poldan zvonit in jaz, majhen deček, šel sem z njimi v zvonik. Gledal sem po svetu, ki ga še nisem takrat poznal. Moj Bog! kako velik se je zdel mojim mladim očem! Videl sem krasno, rodovitno pokrajino, žito, travnike, gozdove, ribnike; vas Jakubov, dalje Litoheř in čisto zadaj v megleni daljavi Moravske Budjejevice. Za Budjejevicami se je solnce dotikalo zemlje. „Mati“, vprašam z otroško radovednostjo, „ali je tam-le konec sveta in se začne nebesa?“

„O ne, ljubi moj! Ko bi prišel v Budjejevice, videl bi zopet novi kos zemlje, in ko bi šel naprej, zopet novi in tako bi šlo dalje. To se nam samo zdi tako. Da se pa nam to tako zdi, je napravil Bog nam v pouk. Moramo vedno moliti, pridni biti, da bi precej v nebesa prišli, ko umrjemo.“

Neko pot sem šel z materjo obiskat znanca v drugi vasi. Revni smo bili. Obutalo je drago. Sezujeva čevlje in greva bosa. Iti sva morala po nasipu krog ribnika, kjer je bilo polno drobnega kamenja. Zbadalo me je. „Mati, mene bode v noge“, tožim. „Otrok, nikar ne toži. Kako je še-le Gospoda Jezusa zbadalo, ko je šel bos na goro Kalvarijo, nesel težak križ in povrh so ga tepli in suvali.“ Potegnejo sv. rožni venec in molijo. Mene pa ni več kamenje zbadalo.

Pred kratkim sem bil silno otožen in pobit. Zvečer se vlečem in ugasnem luč. Temna noč je mati temnih misli. Premišljeval sem o tem, da bi bilo najbolje, ako bi človek ne bil rojen. Po dolgem, utrudljivem prevdaranji sem zaspal. Sanjalo se mi je, da sem srečal svojo mater. Na hrbtu so nesli polno rjuho trave. Pripognjeni so bili pod bremenom, pot jim je lil po čelu. Pri meni

se ustavijo. Niso spregovorili niti besedice, samo pomelljivo so me pogledali s svojim maternim očesom. O, materno oko! — Zbudim se. Duša je bila polna teh sanj. Mislim si: „Tvoja mati so toliko za te trpeli, delali, se trudili in nikoli niso tožili — in ti — godrajaš!“ Molil sem „Oče naš“ in zaspal. Zjutraj sem vstal kakor bi bil prerojen. In naj mi reče kdo, da se pretrja s grobom vez, ki nas je tu na svetu vezala med seboj!

V mojem rojstnem kraju je umrl star, neznan berač. Občina mu je dala krsto in gospod župnik so obljubili ga čedno pokopati. Ali hoteli so ga položiti v krsto v njegovih cunjah. Mati, to slišati, brakajo v pičli zalogi perila, izberejo srajco, zakrpajo jo ter jo nesejo mrtvega beraču.

„Mati, zakaj mu ne dajo bogati? — Mi imamo sami malo srajc.“

„Je že tako, ljubi otrok; bogati dajejo bogatim — mi revni moramo dajati revnim!“

Bil sem v prvem ali drugem razredu srednjih let. Ljudje so mi reki „študent“ in nekateri bi se bili radovali, ako bi me bili zapodili. Grem po njivah. Srečam hlapca — šel je z volmi orač. Nekaj je bil doma pozabil. „Ti“, kliče me, „pojdi, pasi nekoliko vole na meji, moram še domov skočit.“ Vzamem bič, stojim pri volih in vpjem tu pa tam „ou!“ Pride pa memo mizar in me zasmejlivo vpraša: „No, nisi-li več študent? Ali si pastir?“ Jokajoč se pridem domov in tožim materi. Mati zardejo — pa precej pravijo: „Le pusti! O pastirjih se bere vsako leto evangelij v cerkvi — o mizarjih ga še nisem slišala.“ — Zasmejal sem se in bilo je dobro. Kadar sem pa mizarja srečal, vselej sem si mislil: „Nisi v evangeliju.“

Šel sem z materjo v Nove Riše. Greva skozi gozd, ki se mu je reklo „gora“. V sredi gozda na vrhu, na meji so mati pokleknila in mi namignili, da tudi jaz poklekнем in molim. Poklekнем k njim in sklenem roki. Ko vstanem, vprašam. „Mati, zakaj sva tukaj molila?“ „Veš, tukaj so pokopavali obehence. Ko bodeš velik in tukaj katerikrat memo šel, nikoli ne pozabi za nje moliti! Revežev se malokdo spomni.“

Sveti večer je bil. Mati so nam dali za kosilo le košček kruha. „Morate se danes postiti, da vidite zlato ovčico!“ — Zmračilo se je. Najstarejša sestra je pogrnila mizo in mi smo že vsak v rokah držali žlico. Na mizi je gorela luč. Naš pomagač je zasukal ogledalo po luti, da se je odsev videl na steni.

„Kaj je to?“

„To je bila zlata ovčica. Zakaj ste jedli opoldan? Bili bi jo videli.“ Nezaupljivo smo ga pogledali: sestre so silile solze v oči. Odpró se vrata — mati so neali večerjo. Na zlato ovčico smo pozabili. Ko smo že odjedli, zatrobí po vasi pastir. Mi dečki skočimo po konci, oblečemo

suknje in letimo ven. Vaak je imel že pripravljen zvonček in bič. Pastir je trobil in mi dečki, kar nas je v vasi bilo, smo za njim pokali, zvonili in meketali. Pastirjev „oreh“ je lajal na vse pretege in drugi psi za njim. Gnali smo čredo v Betlehem. Ko pridemo domov, sedeli so pri nas stari gospod župnik (dasi tudi nisem vedel, da so bili stari; mislil sem, da so bili vedno taki), ki so nas večkrat obiskali. Poljubimo jim roko. „Kaj pa ste delali?“

„No, gnali smo čredo v Betlehem.“

„Veste-li zakaj?“

Molčali smo. Gospod župnik so nam zdaj začeli pripovedovati, kako sta šla sv. Jožef in devica Marija pò zimi iz Nazareta v Betlehem — cele tri dni! — Kako je bila Marija utrujena, kako je želela spočiti se, kako sta hodila po celem Betlehemu od hiše do hiše in povsod so pred njima vrata zapirali. Kako se je Devica Marija jokala in kako sta morala slednjič v starem hlevu za Betlehemom prenočiti. Tu je bil Jezušček rojen. Pripovedovali so nam, da tega ni Bog nikomur razodel, kakor revnim pastirjem itd.

Mi smo bili žalostno in sladko ginjeni.

„Zato ste gnali čredo v Betlehem“, so nadaljevali, „da bi se vsi spomnili betlehemskih pastirjev, Jezuščka, Marije s sv. Jožefom, in da bi se vsak usmilil revežev, kadar išče prenočišča, posebno po zimi in v mrazu.“ Potem so govorili najprej o različnih stvareh.

Tu potrka nekdo na vrata. Mati grede ven. Sliši se globok glas. „Le pojdite naprej, ogrejte se“, in pripeljejo tujega moža v sobo. Revež zašel je v gozdu in ko je srečno zagledal vas, iskal je podstrešja, kjer bi prenočil. Tujec je sedel k nam. Gospod župnik in oče sta ga popraševala po tem in onem. Mati stopijo v kuhinjo, mi za njim: „Mati, kdo je ta?“ „Jezušček nam je poslal gosta, da bi ga pogostili.“ Prinesli so tujcu najboljše koščke ostankov na čistem krožniku. Gospod so poslali po kozarček vina. Tujec veselo se čudeč je gledal krog sebe. Sestrica mu je skrivaj položila svojo pogačo zraven krožnika. Jaz bi mu jo bil tudi rad dal — ali pojedel sem jo bil, ko smo čredo gnali.

Ko je tujec pojedel, pripravili so nam mati posteli, poklekli in molili z nami. Po končanih navadnih molitvah, so začeli: „Narodil se je Kristus Gospod, radujmo se!“ Mi smo peli za njimi in oče, pomagač in tujec so poklekli ter tudi peli. Gospod župnik so se odkrili, pripognili belo glavo in si brisali z roko solze. Po petji so nas pobožali in šli domov. Celo noč sem slišal v sanjah pastirjevo trobentanje.

O Bog! kako krasen večer je bil! Obnebje je bilo jasno, polno zvezd, kakor v veri večnih resnic. — Sedeli smo na pragu. — Pred nami je bil grajski sadovnjak v polnem cvetju. Prijazni vetrič je zmajeval drevesca ter prinašal nam lepi duh. Položim glavo v materine roke. V celi vasi je bilo tiho, kakor v cerkvi pri povzdigovanji, le tam spodaj za mostom je eden delal na harmoniko. Zaspan sem bil, ali vendar ne toliko, da bi bil zaspal — tako lahno, milo mi je bilo, da nisem čutil, da imam telo.

„Mati, kako je neki v nebesih lepo!“ zašepetam. Mati pogledajo kviško, vzdihnejo in mi pogladijo lase.

Hû — hû — je trobil stari čuvaj pri cerkvi.

„Ali slišiš?“ vprašajo mati.

„To je stari Lokar“ pritrdim.

„Trobi, da nas opomni, da čas hitro teče in da je v nebesa prav daleč! Zapomni si!“

Solal sem se v Iglavi. Ko sem prišel tje, nisem znal skoraj nobene nemške besedice. Moji olikani sošolci so mi dali piimek „češki tralala“. Kako sem bil vesel, ko sem mogel pozneje z njimi se pogovarjati. Pridem na počitnice in mislim si, Bog vé kakošen modrijan je postal Martinkov. Mater sem zjutraj pozdravljaj: „guten Morgen, Mutter“. Ko sem prosil kruha: „Brod, Mutter!“ in tako je šlo naprej. Mati so se početkom smejali; pozneje so mi pa rekli: „Ti, da me več zanaprej po nemško ne ogovarjaš! Veš, da te ne razumem! Frkolín, ki se svojega maternega jezika sramuje, ko zraste, se hode sramoval tudi starišev, ljudi, s katerimi je zrastel. Rečem ti, z menoj govôri, kakor sem te jaz učila! Pridem v nebesa tudi sè svojim moravskim „Očenáškóm!“ — Nemščino si prihrani za šolo, ko se že drugače ondi učiti ne moreš!“ Nevoljni so šli ven. Meni je bilo, kakor bi me s kropom polil.

Ne vém, če sem videl mater večkrat sedeti pri mizi kot desetkrat in jesti. Kdaj so jedli in kje so jedli, tega ne vém. Vedno so delali, tako, da si še časa za jed niso privoščili. Da so prvi vstali in zadnji šli spat, to se mi takrat ni zdelo čudno; mislil sem, da drugače biti ne more. Po dnevi počivati jih nisem nikoli videl — samo ob praznikih popoldan. Molili so na svojih starih bukvicah, ali so sedeli po leti v vrtiču. Včasih se nas je več zbralo in zapeli smo. Mati so se vsedli in so se smejali. To je bila njih edina zabava. — Toliko dela, tako inalo zabave in vendar tako zadovoljni — to je mogoče le ponižnemu in čistemu srcu!

Enkrat so vzeli mati iz škrinice meden križec, so ga osnažili in privezali na modri svileni trak. „Otroci, nikarte pozabiti, ko umrjem, dajte mi ta križec na vrat.“

„Mati, zakaj govorite o smrti?“

„No, vsaj še ne umiram“, so nas tolažili — „vedite, da pride smrt kakor tat po noči. Morda pa hočete, da bi jaz za vami gledala v grob? Tega menim, ne boče Bog dopustil.“ — In tudi ni tega Bog dopustil materi, pač pa očetu.

Prišel je v našo vas žid-norec beračít. Skoraj nag je bil, bos, brez klobuka. Na rami je nesel veliko kopo cunj in na vsa vrata je pisal številke in imena. Dečki so krog njega skakali in se norca delali. Mati so reveža pogledali in nam prepovedali, za njim se zganiti. Ko je pa eden pobalín v njega zagnal blato, zaleteli so se med otroke in kogar so prijeli, tega so otepli. Cez

trenutek prileti k nam sosedinja kakor zmaj: „botra, kdo vam je dal pravico tepsti mojega otroka?“ Mati so jo pogledali in rečejo: „Prenaglila sem se.“ „To si mislim — in —“ „Pustite me dopovedati“, rečejo mati. „Udarca ni vaš fant zaslužil, ampak vi! Bodete videli, da bode s časoma v vas metal blato!“

„Bog vé kaj bode iz vaših otrok!“ — „Ako jih svet izpridi, bode nesreča — toda jaz ne bodem kriva.“

* * *

Ko sem bil že odrasel, pripovedovali so mi mati: „Ljubi otrok! ako ti kedaj Bog srečo dá, ne bodi nikoli lakomen. Glej, neko leto smo imeli silno malo krompirja. Bali smo se, da ž njim ne izhajamo. Rekla sva si z očetom, da ga letos ne bodeva mogla dajati. Pride M. in prosi, da bi mu dala krompirja vsaj za eden lonček. Tožil je: Kremen bi jedel, ko bi mogel. Dala sem mu. Pride drugi, tretji — vsem sem dala skrivaj. Isto zimo sem razdelila več krompirja kot sicer. In spomladi smo ga imeli za seme dosti in ga je še ostalo. Jaz že pravim, da nam je Bog sam krompir pomnoževal. Kar daš revežem, Bog ti povrne.“

Du bi vsak tako mislil, ne bilo bi — revežev!

* * *

Moja mati so bili dolgo časa bolni; veliko so trpeli. Bilo je o počitnicah. Zemlja je bila razpokana, drevesa in cvetlice so žalostno pobešale listje. Človek, žival — vse je hrepenelo po hladu. Slednjič neki popoldan se za- bliskne od daleč, zagrmí, veter začne razsajati, prah se vzdiguje, drevje se trese, vse hiti pod streho. Tema je. — Bliska se, da je groza! Sedeli smo pri materi in molili smo. Nevihta je prešla, deževati je začelo. Oh, kako je bilo zunaj prijetno! Vse, kakor bi bilo prerajeno. Kako je vse dišalo! Na nebu je bila pa mavrica. Grem za materjo. Klečali so pri odprtem oknu in jokali so se. „Zakaj se jokate, mati?“ Sklenejo roki, povzdignejo oči in zašepetajo: „Mavrica.“ Padejo mi trudni v naročje. „Ne bodem je več videla!“

* * *

Enakih spominov na mojo mater napolnjuje mnogo mojo dušo. Te sem zapisal, da vsaj nekoliko naslikam podobo svoje matere in ob enem mnogo drugih slovenskih mater. Prepričan sem, da se bode marsikateri bralec teh vrstic zamislil v one čase, ko je še spaval na kolenih svoje matere, in da bode enake slike našel v svojem srcu. Da, imajo Slovani mnogo dobrih, čednostnih, pobožnih, potrpežljivih in delavnih žen in mater — in zato smejo bodočnosti smelo gledati v obraz. Narod, ki nima dobrih mater, naj bode še tako olikan (v sedanjem pomenu besede), je zgubljen, je pobeljen grob.

Kdo pa cepi našim materam enake čednosti v srce? Tisti, ki nam je dal naš jezik, naše pesmi — naš Oče! Moja mati so za to najlepši dokaz.

Mati so želi travo na pokopališču. Bilo je po leti in solnce se je že poslavljalo za gore. Bral sem maline pri zidu. Ozrem se na mater — klečali so pri zaraščenem

grobu. „Mati, kdo leži tukaj?“ vprašam. „Teta.“ „Teta ležita stara mama in stari oče?“ Vzdihnili so in poklekli z roko: „tam v Želetavi.“

„In zakaj?“

„Drugokrat ti povém, danes ni časa, pojdi, grem.“ Drugi dan je bila nedelja. Sedeli smo pri materi na mizi. Vsi smo bili preplašeni. Pred trenutkom so namreč jeli biti plat zvona v stolpu — v sosedni vasi je gorelo. Sm vsi so hiteli na pomoč. Leteli smo k materi. Malega brata so držali na rokah, gledali vzdigujoči se dim in molili sv. Florijanu.

„Mati, kako se je zažgalo?“

„Kdo vé? Znabiti so se igrali otroci z žveplenkami in so zažgali. Glejte, zdaj gori streha in znabiti bode gorelo še več hiš. Ne smete nikoli žveplenk jemati v roke.“

Potem so nam pripovedovali, kako je pogorela na Želetavi razun nekaj številk.

„Vi ste videli, jeli?“

„Kako bi ne? — vsaj sem bila ondi rojena.“

„Sem stopite k meni, vsedite se in zvečer bode molili za pogorelce. Da, ljubi otroci, vi še ne poznate sreče. Imate očeta in mene — ali jaz! Še matere nisem poznala; umrli so kmalu potem, ko sem bila rojena. On so se oženili in ko mi je bilo pet let — so tudi z njimi nesli k materi na pokopališče in jaz sirota nisem imela nobenega. Mačeha se je omožila in očim in ona sta se trpinčila od sila. Sole nisem videla. Ko sem bila sedem let, so me že na tlako poslali. Zjutraj zgodaj so me klicali in me podili na grajsko njivo. Ko so drugo popoldan nosili jest v pristavo, meni ni nihče ničesar prinesel. vsedla sem se v kot ter se jokala od žalosti in lakote. Ako mi je kdo dal pobrati ostanke iz lonca, bil je srečen dan zame. — Enkrat so me opazili oskrbnikova gospa. Prišli so k meni in me vprašajo:

„Zakaj se jokaš, revica?“

„Lačna sem.“

„Ali ti niso prinesli kosila?“

„Meni nikoli ne prinesejo.“

„Za Boga svetega, to so ljudje! — Čegava si?“

Vse sem jim povedala. Vzeli so me v kuhinjo, dali mi jesti, ruto okoli vratu in krilo in so rekli: „Tu imaš uboga sirota in pridi jutri zopet. Ako bodeš zmajal lep umita in počesana, smeš vedno k nam hoditi. Meni so stopile solze v oči. Prva prijazna beseda je bila po dolgem dolgem času. Poljubila sem jim roko ter hitela na njivo. Drugi dan sem se sama prebudila, umila, počesala in šla zopet na tlako. O poldan sem šla seveda plašljivo v kuhinjo, in gospá videč, da nisem umazana, so me pobodali, dali jesti in kmalu potem so me k sebi vzeli. Umila sem posodo, pazila na otroke, hodila v mesto, — v cerkev, besedo, delala sem, kar sem le mogla in z — vselej. Drugi posli so me suvali, se iz mene norčevali, ali se trpela sem, rada sem bila, da se najem. Poslali so me tudi v nedeljsko šolo, Bog jim plačaj! Tu sem se naučila za sv. spoved, pa tudi brati in računati. V cerkev sem šla kadar sem utegnila in pridige sem rada poslušala. Oh, kako lepo so oni gospod govorili. — Enkrat so govorili o Imenu Marije Device, da ne pozabimo k njej moliti.“

po vsod obvaruje. Zapomnila sem si to in od tega
va molim vsaki dan sv. rožni venec — in glejte, otroci
Marija me ni zapustila. Zadosti sem trpela, tega vam
povedati ne morem, ali čisto vest sem imela vselej
našla sem dobre ljudi, ki so skrbeli zame.

Utihiili so in sedeli smo s solznimi očmi krog njih,
kor piške pred nevihto krog svoje matere. Oh, nad nas
je nevihta pridrvila, ali one, ki nas je branila, ki bi jej
ako svojo bol tožili — one ni! Pet mojih bratov in
strá je že umrlo in le oče in jaz potujeva še trudno

pot življenja, in kolikokrat je treba pomoči prositi v ne-
besih! Malo dobrega so vžili mati na svetu in konec živ-
ljenja je bil težek. Dolgo in veliko so trpeli.

Ako jih je kdo tolažil, so rekli: „boljše trpeti tukaj,
kakor na onem svetu.“

Bastla si kakor evetlica na polji, nihče ni zate skrbel,
zate se stáral, pa nebo je rosilo roso in solnce dajalo
gorkoto: evetela si v kotu, črv te ni prevrtal, mraz te ni
osmodil. Končala si vojsko. Na trnjevem grmu tvojega
življenja so se razovetele večne rože.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako je treba klajo pripravljati? Da živina
mo laže prebavi in toraj bolje prebavi, je posebno dobro,
krmo razrežemo, razdrobimo, zmeljemo, namočimo, po-
rimo ali skuhamo. Razreži slamo in presno krmo, kakor
di peso, repo, korenje, buče itd.

Za rezanje slame imamo posebne stroje, ki jako
tro režejo in primeroma malo stanejo. Vsak boljši po-
stnik naj si napravi slamoreznico. Kmetijska družba jo
pojim udom po znižani ceni preskrbi.

Repo, peso, krompir manjši posestniki z nožem re-
žejo, kdor ima pa več živine in mnogo korenstva, ne
plača se mu to počasno delo, zatoraj prav stori, ako si
misli stroj za rezanje korenstva. Ta stroj razreže koren-
vo hitro na jednake ploščate koščke.

Razdrobiti je dobro oves in ječmen, ako se poklada
vedom, mladim in tudi takim starim konjem, kateri radi
abih zob ne morejo več celega zrna razdrobiti.

Zmleta zrna ali debelo moko dajaj samo govedam
in svinjam; konjem in ovcam zadostuje, ako zrna debelo
razdrobimo. Jako dobro je tudi krmo namakati. Namakaj
sočivje, pa tudi rž in koruzo. Navadno zadostuje, ako se
zrnje 12 do 24 ur v vodi namaka. Na ta način omehčano
zrnje živina mnogo laže povžije in prebavi.

Pari ali kuha naj se le krma za svinje; posebno
krompir, pesa, repa itd. (Kmetijsko berilo)

Mnogo se jih je že ponesrečilo, **ko so ugasovali
svetiljke, v katerih je gorel petrolej.** Ako pihamo
luč od zgoraj, zgodi se prav lahko, da plamen pride,
zlasti ako je stenj [preozek, v prostor nad oljem, ki je
napolnjen s plinom, ki se silno rad vžge in pri tem steklo
raznese in povzroči razne nesreče. Kedar ugasuješ sve-
tilnico, privij stenj nižje in vpihni luč skozi spodnje luk-
njice, skozi katere zrak prihaja. Pri takem ravnanji se ni
bati, da bi prišel plamen do plinov v svetilnici.

Razne novice.

(† Umrli) je dné 27. jan. v Ljubljani učen in
pobožen mož, učitelj in slovenski pisatelj, prečastiti
č. g. kanonik Jožef Marn. — Bil je blag mož
in vsakdo ga je spoštoval, kdor ga je poznal. Svetila
mu večna luč.

(Udanostne izjave) poslane so prevzvišenemu gospodu
knezoškofu ljubljanskemu z novega zopet naslednje občine:
odovič na Notranjem, Goriča Vas p. Ribnici, Pred-
vor p. Kranju (obsegajoča fare: Predvor, Goriče, Trstenik
Kokro), Spodnja Idrija, Stari Trg pri Poljanah,
empeter pri Novem Mestu, Šmartin pod Šmarno
oro, Spitalič, Vrabče na Vipavskem in tržka občina
rhnik a. — Zraven tega poslala je lepo udanostno pismo
a farna občina pri Sv. Duhu v Velikem Trnu na
elenjskem, pripadajoča občini v Krškem. To pismo ima
22 podpisov samih vrlih družinskih očetov. — Ko-
čno se nam brzojavno sporoča, da je odbor velike občine

Smihel-Stopiče pri Novem mestu, ki šteje 8700 duš,
v seji dné 27. januarja prevzvišenega knezoškofa dr. Ja-
koba Missia soglasno izvolil častnim občanom. —
Celim slovenskim možem iz vseh strani probujene Kranjske,
tekmujočim v ljubezni in vdanosti do svojega škofa ter
edinim v navdušenosti za večno prava katoliška načela za-
služena čast in slava!

(Iz celovske škofije.) Mil. g. knezoškof Jožef so
izdali letošnji postni pastirski list. V uvodu opozarjajo ver-
nike na petdesetletnico škofovanja sv. očeta Leona XIII.,
ter jih opominjajo, naj molijo za sv. očeta in ga pod-
pirajo z darovi otroške ljubezni. Predmet pastirskemu listu
je premišljevanje bčanja našega Gospoda Jezusa Kristusa.

(Postni pastirski list mil. kneza in škofa lavantinskega, dr. Mihaela Napotnika.) Milost. knez in škof la-
vantinski je objavil obširen postni list, ki naj se vernikom
prebere v reih oddelkih. Razpravlja pa milostlj. nadpastir
deveti člen apostolske vere: Verujemo v sv. kato-
liško cerkev. V tej času in razmeram jako primerui

raspravi pojasnjuje mil. knez in škof, da je cerkev božja, kar dokazuje nje ustanovitve in razširjatev, njeni trajni obstanek, njena edinstvo, njen vpliv na rasvoj in omiko človeškega rodu in ker je katoliška in apostolska. — Temeljito sestavljen ter živahno in s izbrano besedo pripovedovan postni list, ki je zgovoren dokaz udanosti in ljubezni mil. kneza in škofa do katoliške cerkve in do Leona XIII., bode gotovo uspešno utrjeval tudi njemu podložne vernike v ljubezni in udanosti do katoliške cerkve, kar je katoličanom nujna potreba zlasti v sedanjih, katoliški cerkvi toliko sovražnih časih.

(Pogreb pred. g. dekana J. Koprivnikar-ja) se je dne 26. t. m. ob 9. uri prav slovesno vršil. Spreved je vodil v družbi 19. št. gg. duhovnikov p. n. g. kan. nik in stolni župnik Janez Flis, kateri je tudi s'uzil slovesno črno sveto mašo in imel žalostni slovesnosti v resnici primeren govor. Vrhniški župljani, kateri so svojo veliko cerkev napolnili do zadnjega kotička, so pazljivo sledili p. epričevalnim besedam govornikovim. Spreveda so se korporativno udeležili občinski odbor, požarni gasilci katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in čitalnica z zastavama ter šolska mladina z učiteljskim. — Uradniki c. kr. sočije so bili službeno zadržani. Iz Logatca je odšel c. kr. okrajni glavar Del Cott, ker je bil pokojnik član okrajnega šolskega sveta logaškega. — Pred župnim dvorcem in na pokopališču je nastopil s primernimi žalostin-kami dobro izveščani moški zbor domačih percev. Tudi v cerkvi smo med slovesno sveto mašo slišali prav dobro petje mešanega cerkvenega zbora, katero nam priča, da lepa cerkvena glasba na Vrhniki dobro napreduje. Vence so darovali: rokodelsko katoliško društvo — svojemu predsedniku; št. gg. kapelana — svojemu župniku ter rodbini Kotnikova in Petričeva. Drugi častilci pokojnikov pa so, kakor je vže „Slav. nec“ poročal, mesto vencev zložili zdajno svoto za Marijan šče, kar je prav res posnemanja vredno. — Naj vzorni in neupogljivi pokojni g. dekan v Gospodu mirno počiva, vrhniška dekanijska župnija pa naj prav kmalu dobi njemu vrednega naslednika!

(Nabiranje vojakov na Kranjskem za leto 1893) in sicer za pehotni polk baron Kuhn št. 17, vršilo se bode po nastopnem redu in dnevih: Dne 1. marca v Ljubljani; dne 2., 3. in 4. marca v Radovljici; dne 6., 7. in 8. marca v Kranju za sodni okraj Kranj in Trzin; dne 9., 10. in 11. marca v Škofji Loki; dne 13., 14. 15. in 16. marca v Ljubljani za sodni okraj ljubljanska okolica; dne 17. in 18. marca na Vrhniki; dne 20. in 21. marca v Kamniku; dne 23. in 24. marca v Lukovici za sodni okraj Brdo; dne 27., 28. in 29. marca v Litiji; dne 4. in 5. aprila v Višnji gori za sodni okraj Zatična; dne 7., 8., 10., 11. in 12. aprila v Novem Mestu; dne 13. aprila v Metliki za sodni okraj Metlika; dne 14. in 15. aprila v Črnomlju; dne 17. in 18. aprila v Kočevju; dne 19. in 20. aprila v Ribnici; dne 21. in 22. aprila v Val. Lašičah; dne 24., 25., 26., 27. in 28. aprila na Krškem za politični okraj Krško. — Na Notranjskem vršilo se bode novačenje za kranjsko-primorski

polk št. 97: dne 5. in 6. aprila v Vipavi; dne 8., 10. in 11. aprila v Postojni za sodna okraja Smarje in Postojna; dne 12. in 13. aprila v Ilirski Bistrici; dne 15. in 17. aprila v Ložu; dne 19. in 20. aprila v Logatcu; dne 22. in 24. aprila v Idriji; dne 25. aprila v Idriji. — Dne 25. aprila odpotuje naborna komisija nazaj v Trst.

(Čudna bolezen.) V Idriji leži prav veliko ljudi s neko čudno novo boleznijo. Zatečeno imajo lice, vrat, uho in roke. Nevarna pa je bolezen za tiste, pri katerih otok ne prikaže — ker navadno umrjejo.

(Iz Planine na Vipavskem) se nam p. še: Včeraj je kosilu šel je neki hišnik iskati drv. Ko zapazi na visokem in močnem hrastu več suhih vej, spleza gori, ter loni bližnje in z zakrivljeno palco pripogle daljne veje. Kar se mu vlomi veja, na kateri je stal; z roko ni časa tudi ne priložnosti imel, si pomagati in revež pade tako nesrečno na tla, da si je zlomil tilnik in takoj umrl. Bila je pač pomoč takoj na mestu, ali oživeti ga niso mogli. Zapustil je vdovo in štiri otročiče, katerih eno je spremil očeta na nevarno pot in bilo tudi priča očetovega pada in nagle smrti.

(Vodmatski jez pri Ljubljani bo — padel.) Tudi je sedaj v najvišji instanci odločeno. G. Krener, lastnik tovarne je vložil proti odloku in razsodbi vis. c. kr. deželne vlade priziv na vis. kmetijsko ministerstvo, to pa je zavrnilo pritožbo in potrdilo prvih dveh instanc razsodbo. Jez mora podreti se do 21. dec. prih. l. Gotovo bo to v prosep osušenja močvirja in reči se mora, pri zapreki je padla, četudi da se je leta in leta zavleklo, toda vendar! Dal Bog, da se že vodopravne razprave srečno izvrše ter da se konečno po toliko letih prične s toliko potrebnim osušenjem barja.

(Avstr. jska armada) šteje vsled najnovejšega novačenja 830.390 mož, običajno jih ni pršlo k naboru od 1000 mož — 79. Koncem leta 1891 je imela avstr. jska armada 24.491 častnikov, med njimi 9935 rezervnih. Na 1000 mož je prišlo 252 Nemcev, 189 Čehoslovancev, 181 Madjarov, 175 Hrvatov, 54 Rumuncev, 33 Rusov, 28 Poljakov, 28 Slovencev in 10 Lahov.

(V Ljutomeru) je od kapi zadet nagloma umrl gospod nadučitelj Jožef Horvat. Luč sveta je zagledal dne 7. februarja 1836 pri Svetem Vrbanu blizu Ptuja. Leta 1879 nastopil je službo v Ljutomeru. Blagej duši svetla vočna luč!

(V Konjicah) je kneginja Windischgrauza oblekla obleko za 50 vbožnih šolarjev.

(Pšenice za 100 kile) velja po mestih: Celje 10 gl. Ormož 7 gl. Gradec 7 gl. 95 kr., Celovec 8 gl. 75 kr., Budimpešt 7 gl. 62 kr., Dunaj 8 gl. 5 kr., Praga 9 gl. 50 kr.

(Oves po 100 kile) velja po mestih: Celje 6 gl. Ormož 5 gl. 80 kr., Gradec 6 gl. 75 kr., Celovec 6 gl. 47 kr., Dunaj 6 gl. 20 kr., Budimpešt 5 gl. 53 kr., Praga 6 gl. 59 kr.

Listnica upravnistva:

To številko pošljemo le onim p. n. naročnikom, ki so pravočasno poslali naročnino. Novim naročnikom lahko ustrezemo z letošnjimi številkami. —

Reklamacije so poštnine proste.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. februarja 1893 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj 28. januarija:	57,	67,	27,	49,	46.
Gradec, 28. januarija:	84,	70,	32,	81,	46.
Ljubljana, 21. januarija:	20,	24,	45,	41,	65
Praga, 25. januarija:	19,	90,	75,	1,	6.

Tržne cene v Ljubljani

dne 28. januarija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	7	93	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rei.	6	70	Sarovo maslo,	—	82
Jedmen,	5	99	Jajce, jedno,	—	3
Oves,	6	35	Mleko, liter,	—	10
Ajda,	8	25	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	5	75	Telečje	—	66
Koruz,	5	60	Svinjsko	—	54
Krompir,	3	20	Kotrunovo	—	40
Leča, bktl.	13	—	Pišanec	—	55
Grah,	14	—	Golob	—	20
Fišol,	9	—	Seno, 100 kgr.	2	67
Maalo, kgr.	—	96	Siama,	2	32
Mati,	—	96	Drva trda, 4 kub. mtr.	7	50
Špeh svetl.	54	—	„ mehka, „	5	—

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najboljše priznani in priporočani prami sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepí. Železo, ki je v sirupu v lahko si privarjajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, raztopljuje fosforno-apneno soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje naraščanje kosti. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od naš ga originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zadržite naš

na toraj vseh karkšno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Paži naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in presimo, ne dajte se zapeljati niti v nižjo ceno, niti z družinami pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 473 20-7 83 6-5

Ostrednja razpoložljiva za provinije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neuhau Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupfer-schmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmelner, G. Prosdam, A. Schindler, Ant. Mizsam, lekarničar. F. Pradam, M. Mizsam, drog.; v Brezob: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladovick; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sutina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Lentenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožju: J. Blazek; v Velikovu: J. Jobst; v Wolfsebergu: J. Huth.

Kupite sloveče specialitete!

Od mnogih zdravniških avtoritet preiskušene in priporočane

Poppova svetovno znana matna voda 50 kr., 1 gld., 1 gld. 40 kr. Najboljše sredstvo proti ustnim in zobnim boleznim, vseh zajamčen.
Poppova zobna pasta v lončkih 70 kr., za čiščenje in ohranjenje zob in dlesna, (finejša in boljša kot v tubah).
Poppova aromatična zobna pasta, 35 kr., najboljša in najcenejša zobno čistilo.
Poppov zobni prašek 32 kr., naredi zobe svetlo bele.
Poppova zobna plomba 1 gld., s katero vsak sam lahko plombuje otle zobe.

Poppovo zeljiščno milo 30 kr., proti vsem kožnim boleznim.

Poppov vijolični soap 50 kr., trajno angleško milo s trajno vijolično vonjavo.

Poppovo solnčnično milo 40 kr., trajno, jako fino milo za goštev kofe.

Poppov Savon de Famille najizvrstnejša baza, izdelana na francoski način, se za rodbinsko rabo posebno priporoča. Komad 15 kr. V šestih različnih barvah in šestih, jako prijetnih in močnih vonjavah, dvanajstotica gld. 1.60.

Poppovo rodbinsko transparentno milo močno se penec, dolgo trajajoče milo izvrstne baze, komad 20 kr., dvanajstotica 2 gld.

Poppovo damarski parum gld. 2, modni parum.
Poppovo damarsko milo 60 kr., fino, lepo dišeče milo.
Poppovo damarska pudra gld. 2.50, najboljša nahajajoča se obrazna pudra.
Poppovo damarska toaletna voda gld. 1.30, ohramni svetlost in svežost polti.

Te specialitete prekašajo po finosti, lepi vonjavi, kakovosti in obliki vse podobne izdelke.

Poppova Coelogina Extrait gld. 2.50. Najboljša specialiteta elegantnega sveta.
 (Nova orhidejska vonjava.)

Poppova Veloutine-pudra 75 kr., najfinejša francoska baza, brez svica, se dobro prime, ne da bi barvala.

Poppova Eau de Quinine najboljša esenca za umivanje glave, krepí lasišče.

Poppove najfinejše milne vrste od 20 do 60, najfinejše parfumske vrste od 50 kr. do gld. 2.50; najfinejše pomade in cosmétiques od 10 kr. do 1 gld.

Sloveče toaletne specialitete dr. J. G. Poppa, c. in kr. avstr. in kr. grškega dvornega zalagatelja, na Dunaju, mesto, Bognergasse 2., prodajajo: v Ljubljani: G. Piccoli lek., W. Mayer, lek., J. Svoboda, lek., U. pl. Trnkóczy, lek., J. Grečl, lek., Ed. Mahr, parf. K. Karinger, V. Petričič, J. S. Benedikt; v Ormožju: J. Blazek, lek.; v Idriji: J. Warlo, lekar; v Kamniku: J. Močnik lek.; v Kočevju: J. Braune, lek.; v Kranju: K. Šavnik, lek.; v Krškem: Fr. Böhmehus, lek.; v Litiji: J. Benjač, lek.; v Metliki: Fr. Wacha, lek.; v Novem mestu: F. Haika, lek.; v Postojni: Fr. Baecarich, lek.; v Radovljici: A. Roblek, lek.; v Skofljici: J. Zennatti, lek.; v Trebnjem: J. Ruprecht, lek.; v Vipavi: A. Gulehmo, lek. in vse lekarnice, draguerije in parfumerije v Avstro-Ogerski.

Vzamejo naj se le dr. Poppa izdelki.

Zahyala.

Zavarovano imam pohištvo pri katoliški zavarovalni družbi

„Unio catholica“

Zgorelo mi je nekaj obleke, družba mi je precej izplačala cenjeno škodo, vso in zato jo javno zahvalim. 15 (1)

Svoji k svojim! Katoličani, zavarujte se pri katoličanih, ne pa pri judih in liberalcih!

Honr. Povše, kaplan

Na prodaj je

10 1

dobro narejen in okovan prvi del voza za po domače prva prema. Kdor jo hoče kupiti, naj se ustmeno ali pisмено obrne do Antona Jankoviča, kovača v Dolenji Kolani št. 46, pri Sv. Petru na Notranjskem.

razpravi pojasnjuje mil. knez in škof, da je cerkev božja, kar dokazuje nje ustanovitve in razširjatev, njeni trajni obstanek, njena edinstvo, njen vpliv na razvoj in omiko človeškega rodu in ker je katoliška in apostolska. — Temeljito sestavljen ter živahno in s izbrano besedo pripovedovan postni list, ki je zgovoren dokaz udanosti in ljubezni mil. kneza in škofa do katoliške cerkve in do Leona XIII., bode gotovo uspešno utrijeval tudi njemu podložne vernike v ljubezni in udanosti do katoliške cerkve, kar je katoličanom nujna potreba vzlasti v sedanjih, katoliški cerkvi toliko sovražnih časih.

(Pogreb pred. g. dekana J. Koprivnikar-ja) se je dne 26. t. m. ob 9. uri prav slovesno vršil. Spreved je vodil v družbi 19 čl. gg. duhovnikov p. n. g. kanonik in stolni župnik Janez Flis, kateri je tudi s'uzil slovesno črno sveto mašo in imel žalostni slovesnosti v resnici rimeren govor. Vrhniški župljani, kateri so svojo veliko cerkev napolnili do zadnjega kotička, so pazljivo sledili p. pričevalnim besedam govornikovim. Spreveda so se korporativno udeležili občinski odbor, požarni gasileci katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in čitalnica z zastavama ter šolska mladina z učiteljstvom. — Uradniki c. kr. sočnije so bili službeno zadržani. Iz Logatec je odšel c. kr. okrajni glavar Del Cott, ker je bil pokojnik član okrajnega šolskega sveta logaškega. — Pred župnim dvorcem in na pokopališču je nastopil s primernimi žalostin-kami dobro izveščani moški zbor domačih pevcev. Tudi v cerkvi smo med slovesno sveto mašo slišali prav dobro petje mišanega cerkvenega zbora, katero nam priča, da lepa cerkvena glasba na Vrhniški dobro napreduje. Vence so darovali: rokodelsko katoliško društvo — svojemu predsedniku; čl. gg. kapelana — svojemu župniku ter rodbini Kotnikova in Petričeva. Drugi častilci pokojnikovi pa so, kakor je vže „Slovenec“ poročal, mesto vencev zložili zdadno svoto za Marijan šče, kar je prav res posnemanja vredno. — Naj vzorni in neupogljivi pokojni g. dekan v Gospodu mirno počiva, vrhniška dekanjska župnija pa naj prav kmalu dobi njemu vrednega naslednika!

(Nabiranje vojakov na Kranjskem za leto 1893) in sicer za pehotni polk baron Kuhn št. 17, vršilo se bode po nastopnem redu in dnevih: Dne 1. marca v Ljubljani; dne 2. 3. in 4. marca v Radovljici; dne 6., 7. in 8. marca v Kranju za sodni okraj Kranj in Trzin; dne 9., 10. in 11. marca v Skofji Loki; dne 13., 14. 15. in 16. marca v Ljubljani za sodni okraj ljubljanska okolica; dne 17. in 18. marca na Vrhniški; dne 20. in 21. marca v Kamniku; dne 23. in 24. marca v Lukovici za sodni okraj Brdo; dne 27., 28. in 29. marca v Litiji; dne 4. in 5. aprila v Višnji gori za sodni okraj Zatična; dne 7., 8., 10., 11. in 12. aprila v Novem Mestu; dne 13. aprila v Metliki za sodni okraj Metlika; dne 14. in 15. aprila v Činomlju; dne 17. in 18. aprila v Kočevju; dne 19. in 20. aprila v Ribnici; dne 21. in 22. aprila v Val. Lašičah; dne 24., 25., 26., 27. in 28. aprila na Krškem za politični okraj Krško. — Na Notranjskem vršilo se bode novačenje za kranjsko-primorski

polk št. 97: dne 5. (in 6. aprila v Vipavi; dne 10. in 11. aprila v Postojni za sodna okraja Smarke in Postojna; dne 12. in aprila v 13. Litvaki; strici; dne 15. in 17. aprila v Ložu; dne 18. in 20. aprila v Logatcu; dne 23. in 24. aprila je bilo novačenje v Idriji, in 25. aprila odpotuje na borna komisija nazaj v Trst.

(Čudna bolezen.) V Idriji leti prav veliko ljudi na neko čudno novo boleznijo. Zabečeno imajo lice, vrat, noge in roke. Nevarna pa je bolezen za tiste, pri katerih na otok ne prikaže — ker navadno umrjejo.

(Iz Planine na Vipavskem) se nam píše: Včeraj je kosilu šel je neki hišnik iskati drv. Ko zapazi na visoki in močnem hrastu več suhih vej, spleza gor, ter tam bližnje in z zakrivljeno palco pripogle daljne veje. Ko se mu vlomi veja, na kateri je stal; z roko ni časa, da ne priložnosti imel, si pomagati in revež pade tako srečno na tla, da si je zlomil tilnik in takoj umrl. Bila je paš pomoč takoj na mestu, ali oživetiti ga niso mogli. Le pustil je vdovo in štiri otročiče, katerih eno je spremljevala očeta na nevarno pot in bilo tudi priča očetovega pada in nagle smrti.

(Vodmatski jez pri Ljubljani bo — padel.) Tak je sedaj v najvišji instanci odločeno. G. Krener, lastnik varne je vložil proti odloku in razsodbi vis. c. kr. želne vlade priziv na vis. kmetijsko ministerstvo, ki pa je zavrnilo pritožbo in potrdilo prvih dveh instanc razsodbo. Jez mora podreti se do 31. dec. prih. l. Gotovo bo to v prosep osušenja močvirja in reči se more, pri zapreka je padla, četudi da se je leta in leta zvišalo, tudi vendar! Dal Bog, da se že vodopravne razprave med izvrša ter da se konečno po toliko letih prične s toliko potrebnim osušenjem barja.

(Avstrjska armada) šteje vsled najnovejšega novačenja 830.390 mož, običajno jih ni pršlo k saboti od 1000 mož — 79. Koncem leta 1891 je imela avstrjska armada 24.491 častnikov, med njimi 9935 rezervnih. Na 1000 mož je prišlo 252 Nemcev, 189 Čehoslovancev, 181 Madjarov, 175 Hrvatov, 54 Rumuncev, 33 Rusov, 28 Poljakov, 28 Slovencev in 10 Lahov.

(V Ljutomeru) je od kapi zadet naglom umrl pod nadučitelj Jožef Horvat. Luč sveta je zagledal dne 7. februarja 1836 pri Svetem Urbanu blizu Ptuj. Leta 1879 nastopil je službo v Ljutomeru. Blagej duši svetlo vočna luč!

(V Konjicah) je kneginja Windischgrätz obiskovala obleko za 50 vbožnih šolarjev.

(Pšenice za 100 kile) velja po mestih: Celje 10 gl. Ormož 7 gl., Gradec 7 gl. 95 kr., Celovec 8 gl. 75 kr., Budimpešt 7 gl. 62 kr., Dunaj 8 gl. 5 kr., Praga 9 gl. 50 kr.

(Oves po 100 kile) velja po mestih: Celje 9 gl. Ormož 5 gl. 80 kr., Gradec 6 gl. 75 kr., Celovec 6 gl. 47 kr., Dunaj 6 gl. 20 kr., Budimpešt 5 gl. 53 kr., Praga 6 gl. 50 kr.

Listnica upravnistva:

To številko pošljemo le onim p. n. naročnikom, ki so pravočasno poslali naročnino. Novim naročnikom je lahko ustrežemo z letošnjimi številkami.

Reklamacije so poštnine proste.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. februarja 1893 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj 28. januarija:	57,	67,	27,	49,	46.
Gradec 28. januarija:	84,	70,	32,	81,	46.
Linc 21. januarija:	20,	24,	45,	41,	65
Praga 25. januarija:	19,	90,	75,	1,	6.

Tržne cene v Ljubljani

dne 28. januarija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšeni-a m. st.	7	93	Špeh povejen, kgr.	—	64
Reš.	6	70	Surovo maslo,	—	82
Jelmen,	5	90	Jajce, jedno	—	34
Oves,	6	35	Mleko, liter	—	10
Ajda,	8	25	Goveje memo, kgr.	—	64
Proso,	5	75	Teleče	—	66
Koruz,	5	50	Svinjake	—	54
Krompir,	3	20	Kotranevo	—	40
Leča, hktl.	13	—	Pišaneč	—	55
Grab,	14	—	Gelob	—	20
Pisel,	9	—	Seno, 100 kgr.	2	67
Maalo, kgr.	—	90	Slama,	2	32
Maat,	66	—	Drva trda, 4 kub. mtr.	7	50
Špeh svet.	54	—	„ mehka, „ „	5	—

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let s največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najboljše priznani in priporočani pralni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zato, ki je v sirupu v lahke si privajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje kosti. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polevnihih steklenic ni)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva Laj

se torej vselej izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Paziti naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in presimno, ne dajte se zapeljati niti v nižjo ceno, niti s družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 473 20—7 83 6-5

Osebnostna razpoložljivost za provinco: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neuhau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupfer, Schmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Procham, A. Schindler, Ant. Mizsam, lekarničar. F. Prodam, M. Mizsam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Bissolotto, J. Seravalle, E. v. Lentenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blazek; v Velikovem: J. Jobst; v Wolfseburgu: J. Huth.

Kupite sloveče specialitete!

Od mnogih zdravniških avtoritet preiskušene in priporočane

Poppova svetovno znana ustna voda 50 kr., 1 gl., 1 gl. 40 kr. Najboljše sredstvo proti ustnim in zobnim boleznim, vseh zajamčen.

Poppova zobna pasta v lončkih 70 kr., za čiščenje in ohranjenje zob in dlesna, (finjša in boljše kot v tubah).

Poppova aromatična zobna pasta, 35 kr., najboljše in najcenejše zobno čistilo.

Poppov zobni prašek 32 kr., naredi zobe svetlo bele.

Poppova zobna plomba 1 gl., s katero vsak sam lahko plombuje otle zobe.

Poppovo zeljiščno milo 30 kr., proti vsem kožnim boleznim.

Poppov vijolični soap 50 kr., trajno angleško milo s trajno vijolično vonjavo.

Poppovo solnčnično milo 40 kr., trajno, jako fino milo za gojitev kože.

Poppov Savon de Famille najizvrstnejša baza, izdelana na francoski način, se za rodbinsko rabo posebno priporoča. Komad 15 kr. V šestih različnih barvah in šestih jako prijetnih in močnih vonjavah, dvanajstorka gl. 1.60.

Poppovo rodbinsko transparentno milo močno se penče, dolgo trajajoče milo izvrstne baze, komad 20 kr., dvanajstorka 2 gl.

Poppovo damarski parfüm gl. 2, modni parfüm. damarsko milo 60 kr., fino, lepo dišeče milo. damarska pudra gl. 2.50, najboljša nahajajoča se obrazna pudra. damarska toaletna voda gl. 1.30, ohmni svetlost in svežost polti.

Te specialitete prekašajo po finosti, lepi vonjavi, kakovosti in obliki vse podobne izdelke.

Poppova Coelogina Extrait gl. 2.50. Najboljša specialiteta elegantnega sveta.

(Nova orhidejska vonjava)

Poppova Veloutine-pudra 75 kr., najfinejša francoska baza, brez svinca, se dobro prime, ne da bi barvala.

Poppova Eau de Quinine najboljše esenca za umivanje glave, krepi lasišče.

Poppove najfinejše milne vrste od 20 do 60., najfinejše parfumske vrste od 50 kr. do gl. 2.50, najfinejše pomade in cosmétiques od 10 kr. do 1 gl.

Sloveče toaletne specialitete dr. J. G. Poppa, c. in kr. avstr. in kr. grškega dvornega zalagatelja, na Dunaju, mesto, Bogenrgasse 2., prodajajo: V Ljubljani: G. Piccoli lek., W. Mayer lek., J. Svoboda, lek., U. pl. Trnkóczy, lek., J. Grell, lek., Ed. Mahr, parf. K. Karinger, V. Petričič, J. S. Benedikt; v Črnomlju: J. Blazek, lek.; v Idriji: J. Warto, lekar; v Kameniku: J. Močnik lek.; v Kočevju: J. Braune, lek.; v Kranju: K. Savnik, lek.; v Krškem: Fr. Böhmeh, lek.; v Ljubli: J. Benes, lek.; v Metliki: Fr. Wacha, lek.; v Novem mestu: F. Haika, lek.; v Postojni: Fr. Baecarich, lek.; v Radovljici: A. Roblek, lek.; v Škofljoki: J. Zenatti, lek.; v Trebnjem: J. Ruprecht, lek.; v Vipavi: A. Gulicmo, lek. in vse lekarno, draguerije in parfumerije v Avstro-Ogerski.

Vzamejo naj se le dr. Poppa izdelki.

Zahyala.

Zavarovano imam pohoštvo pri katoliški zavarovalni družbi

„Unio catholica“

Zgorelo mi je nekaj obleke, družba mi je precej izplačala cenjeno škodo, vso in zato jo javno zahvalim. 15 (1)

Svoji k svojim! Katoličani, zavarujte se pri katoličanih, ne pa pri judih in liberalcih!

Heur. Povše, Laplan

Na prodaj je

10 1

dobro narejen in okovan prvi del voza za po domače prva prema. Kdor jo hoče kupiti, naj se ustmeno ali pisмено obere do Antona Jankoviča, kovača v Dolenji Košani št. 46, pri Sv. Petru na Notranjskem.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

Seb. Kneipp

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedelno prednost, da se škodljivemu vplivanju namerane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Ponaredeb se skrbno izogibaj. — $\frac{1}{2}$ kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko. 10 (24-2)

Koverta s firmo vizitnice in trgovske račune priporoča
Katoliška tiskarna
v Ljubljani.

Na prodaj sta

diva osla

krepka in dobra za vožnjo.

Tudi komata sta na prodaj. — Več se izve pri upravitelstvu "Slovenca".

12-2

Pri zlatem drž. jabolku.

P. PSERHOFER

Zam. goldenen Reichsapfel.

11 (12)

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **universalne kroglice** imenovane, so znano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodin, v katerih ni male zaloge tega izvirnega domačega zdravila. — Od tak kroglice velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 8 kr., pri se frankovane pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnino pravi pošiljatelj: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nago jeden zavoje se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahteva izrecno **Pserhoferja kri čistilne kroglice** in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi izmenični pečat **J. Pserhofer** in sicer v **24 rdeči** barvi.

Balsam za ozebljine **J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr. — **Trpotčev sok**, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška maša za protin**, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potenju nog**, škatljica 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr. — **Balsam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošilj. 65 kr. — **Zdravilna esenca (Pražke kapljice)**, proti sprjenuemu želodecu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. — **Angleški čudovni balsam**, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 lonček 35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr. — **Tannochinin-pomada**, **J. Pserhoferja**, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Universalni obliž**, prof. Steudel-a, vredni primerno ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošilj. 75 kr. — **Universalna čistilna sol** **A. W. Bullrich-a**, domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak 1 gld.

Rasen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih častopisih naznanjene to in inozemne farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po meri preskrbe. — **Pošiljatelj po pošti** vrže se najhitreje proti predpošiljavi zneska, velja pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštnej nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljavi s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.

14 (3-1)

!! Mošt !!

Kdor želi prirediti za domačo porabo **dober, okusen mošt**, obrne naj se do **trgovca Ivan Najevic, Gradee, Murplata št. 1**, katere mu prikrbi vso pripravo za cel polovnjak mošta z navodilom vred za le 5 gld. 50 kr. — Naročila izvršuje točno proti poštnem povzetju.

Zlata kolajna, Bruselj 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec,

katere želodec in opravi la prebavnih delov života krepča in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katere pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar pri „angelju“

v Ljubljani na dunajski

5 12-2 cesti

Cena 1 stekl. 10 novcev.

(1) — 50-6

Izdelovatelj razpila ta tink-

turo v zabojčkih po 12 steklenic in več. Zabojček s 12 steklenicami 1:36; s 24 gld. 2:60; s 36 gld. 3:84; s 44 gld. 4:26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5:26; 110 stekl. gld. 10:30. Poštnino plača vedno naročnik.

Anton Kersnič,

8 10-3

ključavničar v Hrovači pri Ribnici,

se priporoča predst. duhovščini in sl. občinstvu za pravo dobrih in trpežnih štedilnih ognjišč (šparherder) okov za vsakovrstne stavbe, za popravo vsake vrste strojev za kmetijstvo in šivanje, in turnskih ur, naprave tehtnic (vag). Popravi tudi stare prelahke uteži. Izdeluje grobna omrežja (Grabgitter) po načrtih, in razni oekvrena v to stroko spadajoča dela v poljubnih slogih. Cene so nizke, delo ukusno.

Henrik Zadnikar

pasar in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17

se priporoča velečastitej duhovščini v napravo in popravo vsakovrstne

cerkvene posode

iz bronu in srebra v poljubnih slogih s zagotovilom trajnega dobrega dela in najnižje cene.

Napravlja na željo cerkvene dela za plačilo na obroč. Sprejema stare reči v prenovljenje, t. j. v posrebovanje in porizanje.

V zalogi ima vedno različne cerkvene posode, stotako tudi strelovođe.